

La patente. Commedia in un atto

Het diploma

I. ALGEMENE GEGEVENS

Redactie: De tekst werd wellicht eerst in het Siciliaans geschreven, en in het Italiaans vertaald voor publicatie in «La Rivista d'Italia».

Première: Turijn, 1918 (in het Sicilaans).

Uitgave(n) in druk: «La Rivista d'Italia», begin 1918; uitgave in boekvorm in 1920 in deel III van de eerste editie van *Maschere nude*.

Nederlandse vertaling: *Het diploma*, vert. Max Nord, in Giosue Carducci, Grazia Deledda, Luigi Pirandello, *Gedichten essays romans toneel*, Hasselt, Heideland («Pantheon winnaars van de Nobelprijs literatuur»), 1960, pp. 378-390.

Relatie met andere teksten van Pirandello: Een novelle met de titel *La patente* verscheen in augustus 1911 in «Corriere della Sera».

II. ROLVERDELING

Rosario Chiàrchiaro
Rosinella, zijn dochter
De rechter van instructie D'Andrea
Drie Rechters
Marranca, gerechtsbode

III. KORTE INHOUD

De handeling vindt plaats in het bureau van rechter van instructie D'Andrea, die door verschillende van zijn collega's meewarig bekeken wordt omdat hij steevast rondloopt met een putter in een kooitje; hij verdedigt zich door te zeggen dat die vink de meest levendige herinnering aan zijn moeder is.

D'Andrea stuurt de gerechtsbode Marranca naar Rosario Chiàrchiaro, die een klacht ingediend heeft. Rosario Chiàrchiaro klaagt de zoon van de burgemeester en een wethouder aan omdat ze insinueren dat hij een iettatore, een onheilsbrenger is; Rosinella, de dochter van Chiàrchiaro, vraagt de rechter haar vader te overtuigen de klacht in te trekken. Wanneer Chiàrchiaro echter opduikt, blijkt dat hij er alles aan doet om er ook echt uit te zien als een iettatore. Chiàrchiaro legt uit dat hij, als hij dit proces verliest, een officiële erkenning heeft dat hij een iettatore is: op die manier kan hij de reden van zijn sociale uitsluiting ombuigen in een broodwinst, door zich te laten betalen om bij mensen uit te buurt te blijven. D'Andrea weigert mee te doen met dit spelletje, en verwijt Chiàrchiaro dat hij munt wil slaan uit onwetendheid en bijgeloof. Chiàrchiaro zegt dat hij ondertussen zoveel haat en wrok tegen de mensheid koestert, dat hij ondertussen wellicht écht over boze krachten beschikt. Op dat moment duwt een windstoot het raam van de rechtszaal open, waardoor de kooi met D'Andrea's putter op de grond valt. De putter blijkt dood te zijn, en Chiàrchiaro schreeuwt zijn triomf uit.